

Anis Fariji

Η μουσική σύνθεση υπό το πρίσμα του Διαφορετικού αλλά και ως χώρος, σύμφωνα με τον Édouard Glissant

Ο Εντουάρ Γκλισσάν, γαλλόφωνος συγγραφέας από την Καραϊβική, έχει επανειλημμένως εκφράσει τη σχέση της γλώσσας του με τη διαφορετικότητα, ως εξής: «Γράφω παρουσία όλων των γλωσσών του κόσμου». Η δήλωση γεννά ερωτήματα, καθώς ο συγγραφέας δεν γνώριζε παρά ελάχιστες γλώσσες, ούτε και τις λογοτεχνικές παραδόσεις άλλων πολιτισμών. Επομένως, προκύπτουν οι τρεις ακόλουθες υποθέσεις: κατ' αρχάς, ότι η πράξη της δημιουργίας (τουλάχιστον στο έργο του) εμπλέκεται άμεσα σε ένα είδος συγχρονικότητας, γεγονός που από μόνο του ορίζει ένα χώρο· κατά δεύτερο, ότι το υπόστρωμα μιας τέτοιας συγχρονικότητας ορίζεται από το διαφορετικό και το ανόμοιο· και κατά τρίτο, ότι αυτός ο χώρος που διεκδικεί, είναι ωστόσο αόριστος και παραμένει άπιαστος, μολονότι σύμφωνα με τον συγγραφέα γίνεται αντιληπτός ως μια παγκόσμια ολότητα («όλες οι γλώσσες του κόσμου»).

Με αφετηρία τη συγκεκριμένη φαντασίωση του χώρου, όπως αναδύεται μέσα από τη σκέψη του Εντουάρ Γκλισσάν, και επιστρατεύοντας επίσης άλλες κατηγορίες που χαρακτηρίζουν το έργο του, όπως την «κρεολοποίηση» (créolisation), τη «σχέση», το «ίχνος» και το «απρόβλεπτο», η ανακοίνωση αυτή θα επιχειρήσει να προσεγγίσει το χώρο μέσα στον οποίο κινείται η μουσική δημιουργία και τον οποίο ανασυνθέτει υπό το φως της «παγκοσμιοποίησης». Κατ' αυτή την έννοια, οι συνθετικές εμπειρίες της περιοχής της Μεσογείου, που αμφιταλαντεύονται μεταξύ ταυτότητας και διαφορετικότητας, παρελθόντος και συγχρονικότητας, μιμητικής ορμής και ορθολογισμού, αποδεικνύονται σε πλήρη αντιστοιχία με τη δυναμική της ποιητικής του χώρου στον Εντουάρ Γκλισσάν.